

REVISTA ENCICLO-
PEDICĂ

REVISTĂ PERIODICĂ LUNARĂ

Răspundător: Ioan Corbu, Cluj, Str. Gen. Grigorescu 16.

Se împarte gratuit, în librării 3 Lei exemplarul

*Anarhia și nedreptățile la salarizarea
și pensiile funcționarilor statului*

Anarhie și nedreptățire sunt pretutindeni, căci nici alegerile democate n'au dat țerei decât oratori — în cazul cel mai bun — de cele mai multe ori însă demagogi și bătauși, cari ce ar pute să dea țerei afară de discursuri, sau vorbe late, dacă nu înjurături, căci celi buni de gură rareori mai sunt buni și de altceva, bunăoară de lucru. Dar aici ne ocupăm numai de anarhia la salarizare și pensii.

Pe când înainte de bătaia era orecare proporție și dreptate la măsurarea salariilor și pensiilor după calificatie și greutatea și responderile serviciului, în timpul de după bătaia nu se mai respectă nemică. Care ministru are mai multă autoritate în guvern, poate storce pentru funcționari departamentului său și pentru poporalitatea sa, dela Min. de finanțe salarii îndoit mai mari decât înainte de bătaia, cum am vădit în N-rul trecut la învățatori, pe când alți nu capătă nici jumătate salariile vechi.

S'a încercat să se facă ordine cu legea armonizării. Dar când a fost să se aplice, a venit la guvern alt partid, și nu s'a ales nemică din armonizare. Ba încă salariile unor funcționari — magistrați și ofițeri — au fost mărite chiar mai mult decât prevedea legea armonizării — gurile rele spuneau că acesta nu s'a făcut desinteresat, ci în vederea alegerilor — iar la celi-alalți funcționari nu li-s'a dat nici cee-a ce era prevădit în lege, iar ca armonizarea(?!) să fiă și mai deplină, la reducerile din urmă de salarii, celor-a, căror li s'a dat mai mult decât după legea armonizării — magistrați și ofițeri — nu li-s'a făcut nici o reducere la salarii, dar s'a redus la celi-alalți, cari n'au căpătat nici cee-a ce era prevădit în legea armonizării.

Tot așa funcționari inferiori dela administrație (Transilvania) au fost înaintați în clasele de salarizare (salarii de basă) ale funcționarilor superiori (cu licență în drept), cee-a ce n'ar

fi fost un favor prea mare, dar li-s'au dat și adausuri (sporuri) ca la funcționari superiori, cee-a ce nu li-se cuvenia, iar la funcționari superiori: asesori orfanali (judecători pentru tutele) dela sedriile orfanale (trecute la Min. Justiției), cari aveau drept la aceste adausuri, iubirea de dreptate a Min. Justiției le-a denegat, așe că acești funcționari superiori au rămas cu salarii mai mici decât funcționari inferiori dela administrație.

Și mai pe dos și mai deochiată e armonizarea (?!), ce s'a făcut la pensii. Deși adausurile (sporurile) au fost dechiărate prin lege de salarii, și cotele la fondul de pensiune se compută după acest salariu întregit. distincțiunea între salarii de basă și adausuri ne mai avënd nici un rost după stabilizarea Leului — pensiile se compută și ați după salariile de basă trecute în domeniul istoriei. Cât de fără cap și fără măsură au fost satorite aceste salarii de basă, ajunge să amintim, că un învățator are salar de basă cât un președinte de Tribunal (2500 lei) și deci pensie tot atâta, adecă mai mare decât salariul adevărat (și acest-a prea mare), cee-a ce după lege nici n'ar fi fost iertat, dar s'au plătit, căci ministri nu cunosc legile*) — iar scrietorul acestor șire, fost funcționar superior (cu licență în drept), o viêtă întrégă judecător pentru tutele (asesor și președ. orfanal), cu funcțiune și grad cel puțin de președinte de Tribunal (secția tutelară), n'am avut decât 1800 lei salariu de basă, așe că și pensia mea e mai mică decât a unui învățator, care de regulă mai are casa și mésa sa în satul său. *Póte fi acésta rěsfățare pentru uni și batjocură pentru alți un îndemn la împlinirea conșcintiósă a serviciului la funcționari statului?!*

S'au făcut apoi reducerile la pensii, altcum motivate, dar s'au făcut nelegal și cu desconșiderarea dispusețiunilor legi de pensii, cum am mai arëtat în aceste pagini. Sunt nelegale aceste reduceri, fiindcă se întemeiéză pe presupunerea falsă, că pensionari au drept numai la pensia de basă, pe când adausurile le póte tăia M'n. finanțelor cum îl taiă capul, par'că ar aștepta și ați rădicarea leului (după stabilizare) așe, că se ne póta tăia tóte aceste adausuri, rămânënd numai cu pensia de basă.

În un proces al meu pentru aceste adausuri d-l președinte al I. Curți de Casație (S. III) m'a întreat (Maiu 1934) înveghiat pentru respectul legi și al dreptului, dacă nu cumva mi s'a redus salariul de basă? „Nu d-le președinte“. Și atunci d-l președinte s'a linișcit, că n'a fost vêtëmat nici un drept, nici o lege. După d-l preș. și după I. Curte de C. și J., forul cel

*) Tot așe de fără cap s'au dat funcționarilor maghiari, cari au denegat jurămîntul, pensii din ziua părăsirei serviciului — contrar legi de pensii. Nu șcim dacă s'a deres.

mai înalt al Justiției, dacă mi s'ar fi denegat și tăiat toate adăsurile, lăsându-mă numai cu salariul de bază de 1800 lei (à 3.1 cent.). nu mi s'a făcut nici o nedreptate!!? Că unor-a li s'au dat, iar mie nu — ce are a face acesta cu dreptatea?! Și m'au respins. Dar vom mai reveni la acest mărgăritar al justiției noastre, când vom avea motivarea, care întârziă. Vom reveni și la tratamentul vitreg, ca să nu țin dușmănos al Min. dreptăți: 9 ani n'am avut parte de nici o înaintare, ba când am fost aproape de pensionare, am fost trecut la grefe și portăreli (funcționari inferiori) numai din motive de unificare — cu furca. Înțelepți unificatori din Min. Just. nu m'au aflat bun să mă numescă acolo, unde am lucrat 26 ani (și la preluarea imperiului), și au numit un băiat ieșit prosper de pe băncile universității, dar am fost aflat bun de lucru și am fost reținut și am lucrat tot acolo (la tutele) și mai departe. La cele mai apropiate întregiri de salariu a urmat și degradarea mea în salariile grefei și portărelilor, deși legea era categorică: funcționari coboriți în funcțiune din motive de organizare — fiă cu fiă fără furcă — nu pot fi degradați și în salariu. Și Justiția a încuviințat-o și asta. Atunci drept protest mi-am dat mulțămirea, pretinzând, sau „funcțiune echivalentă“ (după lege), sau pensionare — și am fost pensionat (și asta cu greu).*)

S'a vorbit iar de reducerea numărului funcționarilor publici. S'a fost adus și o lege (pensionarea cu 57 ani), dar a fost numai un mijloc pentru a căpătuți pe „ai noștri“. S'au înmulțit funcționari publici nu numai pentru a căpătuți pe „ai noștri“, ci și din nepreceperea conducătorilor. La fosta sedrie orfanală (judecătorie pentru tutele) erau 12 salariați — i-am redus treptat la 8 (cu 1/3). Ba am avut un contabil analfabet (cu protector în Directoratul Justiției — Cluj), care mi-a cerut încă două ajutoare, și dacă n'aș fi cunoscut lucrările (ca mulți președinți) și aș fi cerut, protectorul le-ar fi dat, și în loc de reducere la 8 ar fi fost 14 salariați. Simțiam o adevărată mulțămire sufletească, vedând, că am economisit statului câte-va sute de mii la an.***) Și mă revolta când vedeam prada, ce se făcea cu în-

*) Un amănunt caracteristic: când am intrat în serviciul public ca funcționar superior (cu licență în drept) am căpătat carnet pe C. F. și pentru cl. I. — nu m'am folosit de acest drept (cl. I), dar îl aveam. Puțin înainte de pensionare mi s'a detras acest drept, căci cu gradul și salariul căpătat dela Min dreptăți nu mi se cuvine cl. I. Acesta e înaintarea mea în România idealului național (dela care n'am așteptat alintări, dar dreptate), par'că aș fi fost cel mai păcătos funcționar — numai prin pedepsă disciplinară puteam fi degradat așa (mai jos decât unde am început).

**) Alt amănunt: la contabilitate am avut tot diletanți, cari după ce au încurcat-o, o părăsiau. Am lucrat și am făcut singur ordine acolo, salvând vr'o sută de mii fondului orfanal, deși ca judecător pentru tutele nu eram dator să

mulțirea funcționarilor de prisos la alte servicii. Odată am și făcut arătare mai sus, dar cine se te asculte?

S'a introdus și în T.-nia oficiul portărelilor; în județul Năsăud sunt 11 salariați noi, și erau prea destuli 3—4; sunt 3 agenți de înmânare, cari nu înmânază nemică — înmânările se fac în T.nia prin postă și primării.

Dar pe când se studiază reducerea funcționarilor de prisos, se introduc 7000 funcționari de prisos (învătători). Neapărat de lipsă ar fi acești învățători numai dacă s'ar fi înființat școle noue în localități, în cari au lipsit. Dar așe, a pune unde a fost 1: un al 2-lea, unde au fost 2 un al 3-lea... cu acești al 2-lea, 3-lea nu se va face mai multă brânză culturală decât au făcut până aici 1, 2 învățători. Culturalizarea are să mērgă mână în mână cu propășirea economică. Nu se pōte cerceta școla flămând și desbrăcat. Nu trebuie să se iee bucătura dela gura țeranului pentru a-l face un cărturar flămând; de cărturari fără ocupațiune nu mai ducem lipsă. Dar după ce s'a îngreunat bugetul cu școle normale mai multe de câte un comput simplu putea arēta că sunt de lipsă, acum par'că statul e dator să deee tuturor diplomaților salarii, căci de asta ii arde țeranului, să țină cât mai mulți funcționari. Ros de pelagră și alte bōle ar avee lipsă mai neapărată de spitale și medici, de mașini și unelte agricole, de vite de semintă, pomi nobili... învățători nu învătă pe țeran măcar grădinăritul, căci nici eli nu se precep — numai la carte, să-l facă burdud de carte (?) și de fōme. Fericirea și bunăstarea țerănimei nu avem s'o așceptăm numai dela carte, și nic decât în mēsură rēsălărei învățătorilor.

Nu vom vedē reduceri de funcționari dela guverne, cari nu știu diua când vor fi înlăturate, și atunci las' să-și bată alți capul cum să plătescă celi 7000 învățători de prisos din deficite, sau să-și atragă urgia desființându-i și făcēndu-și-i contrari (la alegeri — interesele de partid sunt la noi mai presus de interesele țerei). Ne-ar mai trebui o nouă reducere de salarii și pensii pentru a plăti rēsălărea unora, ca răbdarea funcționarilor și pensionarilor despoiați să aibă un capēt.

Ar fi timpul să se facă odată ordine în salarizare, să înceteze rēsălătul pentru uni și batjocura pentru alți, să se respecte legea de pensiumi, iar reducerile îndreptătite de starea meseră a finanțelor, nu de ieftinirea vieți, să se aplice la toți, și să nu se întemeieze pe minciuna salariilor și pensiilor de basă desființate de mult prin lege.

fac și pe contabil. Atunci am căpētat analfabetul amintit căruia ii mai trebuiau două ajutōre. Am cerut să fiă trāmis la alte rosturi, și am pus și introdus acolo un funcționar precepētor al sedriei: făcēnd o nouă reducere de personal. Drept mulțămită pentru veghiarea intereselor statului, am căpētat pedepsă disciplinară, o muștrare, care aveam s'o induc în statul de serviciu lângă decorația Corōna Romāniei în grad de ofițer (pentru serviciile făcute cu și după preluarea imperiului — nu m'am bātut după decorații și chiar am cerut să nu mă propună). Am cerut dreptate dela Ministeriu, și necăpētându-o am trāmis decorația înapoi cu observarea, că nu sunt lacheu să primesc și decorație și pālmi. Așe pățesc în țera nōstră proști, cari se cugetă și la interesele statului, și nu numai la ale lor.